

[Hans Hansen.]

om denne Procentsats er rigtig, kan jeg naturligvis ikke svare for, men efter Oplysninger, som findes i Landbokkommissionens Betænkning, er 70 pCt. sikkert ikke meget galt som et Gennemsnitstal —, vil det altsaa sige, at der er en Gæld i fast Ejendom at forrente paa 11 Milliarder Kroner. For nu ikke at regne med for stor en Rente, vil jeg sætte den til $4\frac{1}{2}$ pCt.; det giver en Renteudgift paa 500 Mill. Kr. pr. Aar. Hertil kommer saa Rente af Erhvervsgæld, Vekselrente, Rente af løs Gæld o. s. v. Endvidere kan medtages den Renteudgift, som Stat og Kommune har. Man kommer derved til det Resultat, at der sikkert anvendes 1 Milliard Kroner til Renter hvert eneste Aar.

Nu er jeg naturligvis klar over, at det Lovforslag, som vi her behandler, ikke direkte kommer hele denne Renteudgift ved, men det er dog saaledes, at de Betingelser, som det er muligt at laane Penge til mod Pant i fast Ejendom, paavirker det øvrige Renteniveau.

Der er mange, der undres over, at Udlaansrenten for Tiden er saa høj i Forhold til den Pengerigelighed, der findes. At Pengeinstitutterne indsætter Penge i Nationalbanken uden at faa Rente af disse, og at Staten faar overtegnet et $2\frac{1}{2}$ pCt.s kortfristet Laan, ser jo mærkeligt ud, naar man saa samtidig kræver 7—8 pCt. eller maaske mere i effektiv Rente af Laan, der skal bruges for at sætte eller holde Virksomheder i Gang. Men Grunden er vel, som det blev udtalt i det andet høje Ting under Forhandlingerne om det foreliggende Lovforslag, at de Folk, der laaner Penge, maa ikke alene forrente de Laan, de modtager, men de maa ogsaa forrente de mange Millioner, som ikke kan laanes ud. Er Forholdet virkelig saaledes, saa viser det, at der er Brug for den Lovgivning, som vi her behandler. Jeg vil haabe, at den maa virke som en Moral-Opsats, der siger til dem, som laaner Penge ud: husk paa, at der er en Lov af 1942, som siger, at der skal laanes ud til en rimelig Rente. En saadan Paamindelse kan maaske øve sin Virkning til den gode Side; og hvad der kan gøres for at holde Renteudgiften nede, bør gøres.

Om dette Lovforslags Bestemmelser i Fremtiden vil kunne løse den Opgave, som de tilsigter at løse, tør jeg ikke paastaa. Jeg ved, at Forslaget har faaet en grundig Behandling i det andet høje Ting baade i forrige og i denne Rigsdagssamling, men Forslaget er saa betydningsfuldt, at jeg finder det rimeligt, at vi ogsaa her i Tinget

ser paa det i et Udvalg, et Ønske, som jeg er vidende om ogsaa tiltrædes fra anden Side. Jeg skal derfor ved Forhandlingernes Slutning stille Forslag om Udvalgs Nedsættelse.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa mit Partis Vegne tilsige Forslaget en velvillig Behandling i det høje Ting.

Elmquist: Efter den Lov, der gælder vedrørende Renten af Udlaan mod Pant i fast Ejendom, Loven af 1855, har man, saaledes som det er sagt, søgt at sætte en Grænse for, hvor meget der maa tages i Rente. Tidligere var det i en Aarrække 6 pCt., for Tiden er det med visse Undtagelser 5 pCt.

Det kan være meget godt saaledes at sætte et Maksimum for Renten i fast Ejendom, men det har, saaledes som den højtæredede Minister har gjort Rede for, vist sig gennem Aarene, at man ikke saaledes kan lægge Renten fast for et enkelt Omraade, idet Renten i fast Ejendom selvfølgelig maa være noget skiftende, foranderlig, eftersom Renteniveauet i øvrigt er. Derfor har denne Fastsættelse af Renten af Laan mod Pant i fast Ejendom i Virkeligheden kun været virksom i Tider, hvor det efter det almindelige Renteniveau kunde siges at være en rimelig Rente at faa 6 eller 5 pCt. Naar Tiderne derimod har været saaledes, at en Rente paa 6 eller 5 pCt. maatte anses for at være for lav en Rente i Forhold til, hvad man kunde faa i Rente ved for Eksempel at købe Kreditforeningsobligationer, har den Lov, der nu gælder, i Virkeligheden ingen Betydning haft, men derimod paa forskellige Omraader haft uheldige Konsekvenser.

Den har for det første medført, saaledes som det ogsaa er nævnt her i Dag, at de, der kun vilde udlaane Penge mod en højere Rente, har kunnet gøre det, idet de har kunnet yde Laanet til Underkurs, saa at den effektive Rente er blevet tilfredsstillende for dem. Det er vist særlig i København, man har fulgt denne Fremgangsmaade. I Provinsen anvender man, saa vidt jeg ved, ikke disse Laan til Underkurs. I min Egn, nede paa Fyn, kender man dem saa godt som ikke. Jeg har drevet Sagførervirksomhed i nogle og tyve Aar, og jeg har overhovedet aldrig nogen Sinde været med til at ordne et Laan til Underkurs. Man betragter det ude i Provinsen som en Laanemethode, man ikke kan medvirke til, ogsaa fra Laangivernes Side.

En anden uheldig Konsekvens, som Ordningen har haft i Tider, hvor den fast-